

คำนำ

การสอบภาค ก. ของสำนักงาน ก.พ. ในปี ๒๕๖๓ นี้มีการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การสอบแข่งขัน โดยแบ่งเป็น ๔ กลุ่มวิชา ได้แก่ วิชาความสามารถทั่วไป วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี

ในชุดติวแนวคิดพิชิตกฎหมาย ก.พ. ๒๕๖๓ มีเนื้อหาประกอบการติว วิชาความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี พร้อมแนวข้อสอบจำนวน ๖๐๐ ข้อ ทั้งหมด ๕ วิชา ตามหลักเกณฑ์ใหม่ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด ประกอบด้วย

- ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ
- เจตคติและจรรยาบรรณสำหรับข้าราชการ

ว.วิชาการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า “ชุดติวแนวคิดพิชิตกฎหมาย ก.พ. ๒๕๖๓” เล่มนี้จะสร้างความเข้าใจให้กับผู้สนใจที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่กำลังเตรียมสอบภาค ก. และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านตามเจตจำนงที่มุ่งหมายไว้

คณะอาจารย์ ว.วิชาการ

มกราคม ๒๕๖๓

www.thaisc.com

สารบัญ

หน้า

๑. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๕๓)

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๗

- ๑. เรื่องทั่วไป

๗

- ๒. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

๘

- ๓. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

๑๗

- ๔. การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

๒๕

- ๕. การปฏิบัติราชการแทน การรักษาราชการแทน

๒๖

- ๖. การบริหารราชการในต่างประเทศ

๒๙

- ๗. คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

๓๑

๒. หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒)

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓๕

- ๑. เรื่องทั่วไป

๓๕

- ๒. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓๖

- ๓. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

๓๖

- ๔. การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

๓๗

- ๕. แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนนิติบัญญัติ แผนปฏิบัติราชการ

๓๙

สารบัญ

- ๖. การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ๔๑
 - ๗. การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ๔๒
 - ๘. การปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการ ๔๓
 - ๙. การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ๔๔
 - ๑๐. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ ๔๕
 - ๑๑. อปท. องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ ในการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๔๖
- ๓. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)**
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙** ๔๗
- ๑. เรื่องทั่วไป ความเป็นมา ความเป็นกฎหมายกลาง ๔๗
 - ๒. ขอบเขตการบังคับ และข้อยกเว้น ๔๗
 - ๓. ความหมายและคำนิยาม ๔๙
 - ๔. คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ๕๑
 - ๕. องค์ประกอบของคำสั่งทางปกครอง ๕๒
 - ๖. ผู้มีส่วนร่วมในการทำให้เกิดคำสั่งทางปกครอง ๕๔
 - ๗. สิทธิของคู่กรณีในการพิจารณาทางปกครอง ๕๗
 - ๘. รูปแบบ - ผล - ข้อกำหนด - การแก้ไขความบกพร่องของคำสั่งทางปกครอง ๖๐
 - ๙. การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง ๖๓

สารบัญ

- ๓. คณะกรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม (ก.ม.จ.)	๙๐
- ๔. องค์กร	๙๓
- ๕. อำนาจหน้าที่ ก.ม.จ.	๙๓
- ๖. การทบทวน	๙๔

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
(แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๕๓)

๑. เรื่องทั่วไป

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ เริ่มบังคับใช้ วันที่
ประกาศ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔

๒. มีการยกเลิก ประกาศของคณะปฏิวัติ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของ
คณะปฏิวัติ ประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ รวม ๘ ฉบับ

๓. นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัติ

๔. การบริหารราชการ / การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ (มาตรา ๓/๑)

การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิด
ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอน
การปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากร
ให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความ
ต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผย
ข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละ
ภารกิจ

๕. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (มาตรา ๔)

ให้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
(แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑. เรื่องทั่วไป

๑. พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เริ่มบังคับใช้ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. เกิดจาก มาตรา ๒๒๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๓/๑ และมาตรา ๗๑/๑๐ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๓. นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

๔. คำนิยาม

มาตรา ๔ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร แต่ไม่รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา

“ข้าราชการ” หมายความว่า รวมถึงพนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานในส่วนราชการ

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
(แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑. เรื่องทั่วไป ความเป็นมา ความเป็นกฎหมายกลาง

๑. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เริ่มบังคับใช้

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐

๒. นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

❖ ความเป็นกฎหมายกลาง

มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้ โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๒. ขอบเขตการบังคับ และข้อยกเว้น

❖ บังคับกับคำสั่งทางปกครอง

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง” หมายความว่า การเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองหรือกฎ และรวมถึงการดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองตามพระราชบัญญัตินี้

๒. ความรับผิดชอบทางแพ่ง (ละเมิด)

❖ ละเมิดคืออะไร

ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่น โดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

❖ หลักทั่วไป

๑. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เริ่มบังคับใช้ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๙

๒. ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๓. คำนิยาม

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็น การแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

❖ ละเมิดต่อบุคคลภายนอก (มาตรา ๕, ๖, ๑๑, ๑๔)

⇒ ๑. ละเมิดต่อบุคคลภายนอก - กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่

⇒ ๒. ละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ – กระทำละเมิดในทางส่วนตัว

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

❖ ห้ามใช้หลักฐานร่วมกัน (มาตรา ๘ วรรคสี่)

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น

❖ สิทธิไล่เบี้ย (มาตรา ๙)

มาตรา ๙ ถ้าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกให้อีกฝ่ายหนึ่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนให้มีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นแก่ผู้เสียหาย

๓. ความรับผิดทางอาญา

❖ ทำความเข้าใจคำว่า “เจ้าพนักงาน” และ “โดยทุจริต”

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่

“โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

เจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ
พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. เรื่องทั่วไป

๑. พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ เริ่มบังคับใช้ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๓. นิยาม

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐใน ฝ่ายบริหาร แต่ไม่หมายความรวมถึง หน่วยงานตุลาการของรัฐสภา องค์การอิสระ ศาล และ องค์การอัยการ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานอื่นใน หน่วยงานของรัฐ

“องค์กรกลางบริหารงานบุคคล” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการประเภ่นั้น รวมทั้งคณะกรรมการกลางบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ของรัฐในฝ่าย บริหาร และคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการมาตรฐานทางจริยธรรม